

Kaupunginhallitus	§ 87	25.02.2013
Kaupunginvaltuusto	§ 36	04.03.2013

Imatran kaupungin lausunto kuntarakennelakiluonnoksesta

1/00/04/00/2012

KH § 87

Valmistelija: Marita Toikka

Valtiovarainministeriön lausuntopyyntö 22.11.2012:

Imatran kaupungin lausuntoluonnosta valtiovarainministeriölle kuntarakennelakiluonnoksesta on valmisteltu yhteistyössä Lappeenrannan kaupungin kanssa. Lausuntoluonnosta on käsitelty kaupunginhallituksen laajennetussa iltakoulussa 18.2.2013.

Imatran kaupungin lausuntoluonnos valtiovarainministeriölle kuntarakennelakiluonnoksesta:

" Selvityspuusteet sekä sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien turvaaminen:

Imatran kaupunki pitää kuntauudistukseen liittyvän selvitystyön perusteita ja kriteerejä oikean suuntaisina. Lakiesityksen mukaisesti tavoitteena tulee olla keskeisten kuntapalvelujen järjestäminen tulevaisuudessakin kuntaperusteisesti ja siten että vaaleilla valituilla valtuutetuilla on aito mahdollisuus tehdä kuntapalveluja ja -taloutta linjavia päätöksiä.

Kuntatalouden tulevat haasteet edellyttävät entistä elinvoimaisempien kuntayksiköiden muodostamista. Samalla tarvitaan kansallisen tason päätöksiä kunnille asetettujen velvoitteiden ja tulokehityksen saattamiselle kestäväälle tasolle.

Vahvojen peruskuntien muodostamisen tärkeyttä korostaa myös tulevaisuuden näkymä siitä, että kuntalaiset voivat entistä vapaammin tehdä valintoja sen suhteen, mistä palvelunsa hakevat.

Kuntauudistuksesta päätettäessä tulee olla selvitys sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämisestä maassamme, mutta kuntarakennetta ei voi linjata yksinomaan sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämisen perusteella.

Luonnoksessa on esitetty, että yhdistymisavustukset ovat sidottu siihen, että kunnat tekisivät yhdistymisesityksensä 1.4.2014 mennessä. Yhdistymisesityksien edellyttämää päätöksentekoa ei voitane monessakaan kunnassa saada aikaan mainitussa aikataulussa, mikäli sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämisestä ei ole selvyttä samanaikaisesti kuntarakenneselvitysten kanssa.

Kaupunginhallitus	§ 87	25.02.2013
Kaupunginvaltuusto	§ 36	04.03.2013

Palveluprosessien kehittämisen näkökulmasta sote-palvelujen järjestämiselle maakunnan laajuisesti ns. yhden katon alta on olemassa hyvät perusteet. Tältä osin Etelä-Karjalassa on saatu jo kokemuksia vuodesta 2010 lukien toimineesta Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveyspiiristä (Eksote).

Imatra on muista maakunnan kunnista poiketen järjestänyt edelleen itse kuntalaistensa perusterveydenhuollon ja sosiaalipalvelut. Tähän ratkaisuun on Imatralla päädytty seuraavista syistä: Kun Eksoten mallissa jäsenkunnat ovat luopuneet järjestämisvastuusta ja, kun samanaikaisesti kuntayhtymiltä ei edellytetä vuosittaista talouden tasapainottamista tai taseessa olevan alijäämän kattamisvelvollisuutta, syntyy jo hyväksymisvaiheessa alijäämäiseksi tiedettyjä talousarvioita. Imatran toimintamallilla kaupunki on velvollinen yhteensovittamaan palvelujen kustannukset ja kunnan tulorahoituksen vuosittain. Imatran kaupunki on tehnyt, samaan aikaan kun Eksote on ajautunut alijäämäkierteeseen, tasapainossa olevat tilinpäätökset.

Suurena ongelmana kuntayhtymämalliin perustuvassa sote-yhteistoiminta-alueessa on se, että rahoitusvastuu on jäsenkunnilla ja menoista päättää kuntayhtymä. Edelle mainittuihin syihin viitaten Eksote-hallintomalli edellyttää kehittämistä. Etelä-Karjalan kunnat ovat tilanneet selvityksen, jonka ulkoisen arviointityön tuloksena haetaan ratkaisua kuntayhtymän alijäämäkehityksen katkaisemiseen sekä sellaisen organisaatiomallin määrittelyyn, joka turvaa kuntien omistajaohjauksen toimivuuden vaarantamatta koko maakunnan kattavien sosiaali- ja terveystalvelujen kehittämistyötä. Tavoitteena on sopia sellaisen hallintomallin käyttöön otosta, joka mahdollistaa Imatran kaupungin täysimääräisen osallistumisen yhteisten sosiaali- ja terveystalvelujen tarjoamiseen.

Lainsäädännöllä ei tule rajoittaa sitä, että sote-palvelut olisi jatkossakin järjestettävissä maakunnallisena yhteistoiminta-alueena. Erva-organisaatioiden tulisi keskittyä erityisvaativien toimenpiteiden yhteiseen järjestämiseen ja mahdollistaa kunnille päätöksenteon vapaus sellaisissa erikoissairaanhoidon palveluissa, joita esimerkiksi Eksote tälläkin hetkellä omana palvelunaan kykenee tuottamaan. Erva-uudistuksessa tulee kiinnittää erityistä huomiota omistajaohjauksen toimivuuteen myös kaupunkien näkökulmasta sekä tuottavuutta edistävien esitysten valmisteluun.

Imatran ja Lappeenrannan kaupungit esittävät yhteisesti, että kunta-uudistuksen selvitystyö käynnistettäisiin Etelä-Karjalassa kahden kaupungin mallin perustalta. Lappeenrannan ja Imatran kaupungit hyödyntävät vastuukuntamallia tai sopivat muutoin yhteistyöstä niiden palvelujen järjestämisestä, jotka tuotetaan yhteisinä koko maakunnan kattavasti.

Kaupunginhallitus	§ 87	25.02.2013
Kaupunginvaltuusto	§ 36	04.03.2013

Maakunnan rakentumista kahden kaupungin perustalle puoltavat useat syyt. Tärkeimpiä syitä ovat:

- lähipalveluja koskevan päätöksenteon pitäminen lähellä asukkaita ja palvelujen käyttäjiä turvaamaan asiakaslähtöisyys ja se, että päätöksenteko reagoi riittävän tehokkaasti ja joustavasti kuntalaisten palvelujen tarpeissa tapahtuviin muutoksiin,
- palvelujen saavutettavuuden turvaaminen,
- hallinnon läheisyys kuntalaisille,
- asukasosallisuuden ja yhteisöllisyyden varmistaminen sekä
- asukkaiden kuntaidentiteetin tukeminen.

Esityksen sisältämät määräajat ja yhdistymisavustukset:

Lakiesitystä tulisi tarkentaa siten, että selvitystyölle tulee voida varata aikaa minimissään 10-12 kk. Yhdistymisavustusten tulisi olla käytävissä vähintäänkin niille kuntaliitoksille, joista päätös on tehty vuoden 2015 huhtikuun loppuun mennessä.

Kansallisesti olisi tärkeää etsiä keinoja estää yhdistyvissä kunnissa toimenpiteet, jotka johtavat ennen yhdistymistä ylimääräisiin investointeihin lisävelkaantumisen kustannuksella.

Selvitystyön jatko:

Imatran kaupunki pitää suositeltavana, että sikäli kun koko Etelä-Karjalan alueen kuntauudistusta koskeva selvitystyö toteutetaan kahden kaupungin mallilla, toteutetaan selvitykset rinta rinnan ja tiiviissä vuorovaikutuksessa toistensa kanssa. Selvitystyö voitaisiin käynnistää vuoden 2013 syksyllä valtion asettaman selvityshenkilön johdolla. Mikäli selvitys johtaisi kuntaliitoksiin, liitosten arvioidaan toteutuvan aikaisintaan vuodesta 2017 alkaen. "

Oheismateriaali: Esityslistan oheismateriaalina on valtiovarainministeriön lausuntopyyntö kuntarakennelakiluonnoksesta liitteineen, joka liitetään valtuuston esityslistan liitteeksi.

Kj:n ehdotus: Kaupunginhallitus päättää esittää kaupunginvaltuustolle, että valtuusto antaa edellä esitetyn lausuntoluonnoksen mukaisen lausunnon valtiovarainministeriölle kuntarakennelakiluonnoksesta.

Päätös: Hyväksyttiin.

Kaupunginhallitus	§ 87	25.02.2013
Kaupunginvaltuusto	§ 36	04.03.2013

KV § 36

Liite: Valtiovarainministeriön lausuntopyyntö kuntarakennelakiluonnoksesta liitteineen

KH:n ehdotus: Kaupunginvaltuusto päättää antaa edellä esitetyn lausuntoluonnoksen mukaisen lausunnon valtiovarainministeriölle kuntarakennelakiluonnoksesta.

Päätös: Hyväksyttiin yksimielisesti.

Merkittiin, että kaupunginjohtaja selvitti asiaa kokouksessa. Puheenvuoron käytti valtuutettu Jukka Kärnä.

Tarkastamattomasta pöytäkirjasta kirjoitetun otteen oikeaksi todistaa
Imatralla 6.3.2013
KAUPUNGINKANSLIA

Eila Kotiranta
Eila Kotiranta
toimistosihteeri

JAKELU Valtiovarainministeriö
valtiovarainministerio@vm.fi